

Nemška fakinaža.

Med tem, ko se je slovensko ljudstvo v najzornejšem redu tako vzorno navduševalo za svoje pravice, so se zbirale v „Südmarkhofu“ temne postavice. Vsak vlak je pripeljal nekaj nemških nacionalcev. Divje rjovenje se je čulo od „Südmarkhofa“. Protestni šod nemških nacionalcev je cesarsko namestništvo sicer prepovedalo, namestu tega so pa uprizorili nemški nacionalci žrtje v „Südmarkhofu“ ter privedli iz Maribora in od drugod na to popivanje jako sumljive osebe. Na cesti od „Südmarkhofa“ do „Slovenskega Doma“ je bilo okoli 40 orožnikov. Okoli „Sl. Doma“ je bil red, da je moral imponirati, ne pa tako okoli „Südmarkhofa“, kjer so Nemci došle vozove s slovenskimi gosti poizkušali napadati. Bilo je par slučajev, da je priletela na voz nemška palica, a tiste nemške nacionalce, ki so tako izzivali, orožniki niso aretirali. Če tako obnašanje ni nevarno izzivanje, potem ne vemo, kaj je! Aretirana ni bila tudi tista nemško-nacionalna surovina, ki je nekemu mariborskemu slovenskemu fantu, ki je šel mirno s kolodvorom mimo „Südmarkhofa“, zbila klobuk z glave in klobuk ukradla. Ob takem obnašanju nemških nacionalcev je vrela slovenska kri, a dala ni izbruha v surovostih. Nemške surovosti so utrdile ljudstvo za našo stvar in poplačalo bo ljudstvo te surovosti s tem, da se bo še bolj oklenilo „Slovenskega Doma“ in da bo zvesto branilo svojo zemljo in svoj dom pred napadi nasilnežev.

O d h o d .

Okoli 7. ure zvečer so kranjski bratje in mnogi gostje odkorakali iz Št. Ilje. Odhod ni bil mimo „Südmarkhofa“, ampak mimo cerkve po glavni cesti. Tako je spaval plačanim nemško-nacionalnim pretepačem po vodi zadnji up, da bi mogli oblatiti slovensko slavnost. Ko so prišle slovenske množice mimo „Südmarkhofa“, je začenela iz njega „Die Wacht am Rhein“. Rogovi Orlov so se obrnili proti „Südmarkhofu“ in slovenska koračnica je udušila vsenemške glasove. Na kolodvoru je govoril v slovo predsednik „Slovenske Straže“, g. prof. Evgen Jare, ki je dejal, da je današnji dan pokazal, kako veliko hvaležnost smo dolžni tistim možem, ki na tako ogroženi točki neustrašeno, ne boječ se napadov, branijo slovensko zemljo. Naša dolžnost je, se tu zahvaliti slovenskemu šentiljskemu občinskemu zastopu. Šentiljskemu občinskemu zastopu in županu najsevernejše slovenske občine, g. Franu Thalerju, trikratni „Na zdrav“! Odpeljali smo se po prisrčnih manifestacijah mož slov. dela v Št. Ilju.

Nemškimi pretepačem vladni komisar baron Neugebauer, ki je ta dan vzdrževal z orožniki v Št. Ilju red, ni dovolil odhajati z vlaki ob 7. in 7. uri, ampak odpeljati so se morali vsi na komando ob 9. uri iz Št. Ilje. Slovenska veselica se je vršila potem nemoteno dalje, in ker cestnih napadačev in roparjev iz nemškega tabora ni bilo več v Št. Ilju, je bila vsaka pot varna. Nemci so s svojim nastopom pokazali našemu ljudstvu vso svojo surovost, Slovenci pa so mu priredili veselje, na koje se bo vsak Šentiljčan še dolgo vrsto let s ponosom spominjal.

Politični ogled.

— **Državni zbor.** Z Dunaja se poroča, da se skliče državni zbor 8. ali 10. novembra. Zasedanje bo trajalo dva tedna. Vlada želi, da reši zbornica v tem času začasni proračun za prvo četrtletje 1911, da potrdi že sklenjeno trgovsko pogodbo s Srbijo, da se volijo delegacije in da se podaljša izprememba poslovnika.

— **Sklicanje deželnih zborov.** Šlezijški deželni zbor je sklican na 19. t. m., nižjeavstrijski, solnograški, štajerski, koroški in predarlski na 20. t. m., gališki na 22. t. m., in gornjeavstrijski na 28. t. m. Drugi deželni zbori, ki bodo zborovali še letošnje jesen, bodo sklicani pozneje.

— **VII. avstrijski katoliški šod** se je vršil od 9. do 11. t. m. v Inomestu. Udeležba je bila naravnost ogromna. Zastopani so bili tudi Slovenci, Čehi, Poljaki, Rusini in Italijani. Za tajnika shoda je bil izvoljen tudi dr. Hohnjec. Vsi zastopniki avstrijskih narodnosti so lahko pozdravili šod v svojem jeziku. Na shodu so se obravnavala in pretresovala versko-nravna, gospodarska in socialna načelna vprašanja, ki se tičejo vseh stanov in vseh narodov. Imed Slovencev je pozdravil šod ljubljanski stolni kanonik in državni poslanec dr. Žitnik.

Kolera.

Kolera se še ne misli tako kmalu posloviti. Zadnjič smo poročali, da kolere v naši državi ni več. Tako drugi dan pa so že poročali dunajski listi, da se je na Dunaju pojavila zopet azijska kolera.

Umrli je namreč na Dunaju na azijski koleri vrtnar Jožef Gasselhuber, njegova žena in njegova hčerka ste tudi oboleli na azijski koleri. Zdravniki še ne vedo, kje bi se bil na kolero umrl mož okužil, vendar se sumi, da po zelenjavi, katero je dobival Gasselhuber iz Italije. Žena Gasselhuberjeva se požuži že bolje in je upati, da ozdravi, hčerka pa je slaba, in se ne ve, kaj bo ž njo.

Ogrsko ministristvo za notranje zadeve poroča, da je umrlo na Ogrskem zadnje tedne pet oseb na a-

zijaški koleri. Na novo je zbolelo pet oseb, pri katerih se sumi, da so bolni na kolero. V treh slučajih se je azijska kolera že dogнала. Na Ogrskem se je torej dogňalo dosedaj skupno osem slučajev kolere.

V Zagrebu je pod znaki kolere obolel nek zaseben uradnik. Preiskava bo dogňala, če se gre za azijsko kolero.

Na Nemškem se kolera kljub vsem varnostnim odredbam še vedno širi.

Na Turškem je umrla zopet neka oseba na kolero, nek vojak pa je obolel pod znaki kolere.

V Italiji se pojavljajo sicer vsak dan novi slučaji, vendar v manjšem številu, kakor dosedaj.

Najugodnejša ila je našla kolera na Ruskem, kjer v doglednem času še sploh ni misliti, da bi ponehala. Samo do 27. avgusta t. l. je obolelo v Rusiji na kolero 154.445 oseb in umrlo 47.723 oseb.

Razne novice.

Iz sole. Na novi 5razredni dekliški ljudski šoli v Trbovljah so razpisana štiri mesta za učiteljice. Na 3razrednici na Dobrni je razpisano mesto nadučitelja. Šola je v drugem krajevnem razredu. Prošnje za ta mesta do 30. septembra.

* **Umrli** je v Sevnici v ponedeljek, dne 12. t. m. č. g. Martin Kragelj, duhovni svetovalec in upokojeni župnik v Polju. Rojen je bil dne 1. novembra 1826 v Sevnici, v duhovnika je bil posvečen dne 25. julija 1853. — N. v m. p.!

* **Pozor!** Dr. Serneč, odvetnik v Mariboru, prosi vse one, ki so videli, kako so Nemci v noči od 8. na 9. t. m. sneli napis pri njegovi pisarni, da mu naznanijo svoj naslov.

* **Jablanin cvet** nam je poslala naša somišljenica v Arji vasi pri Petrovčah. V sedanjem času je to gotovo redek slučaj.

* **Javna društvena zborovanja** se morejo naznani politični oblasti, ne da bi se navedel dnevni red, ker taka zborovanja spadajo pod društveni, ne pa pod zborovalni zakon; tako je razsodilo namestništvo z odlokom od 3. t. m., opr. št. 1076-2 vsled pritožb kat. pol. društva v Brežicah, ki se je pritožilo zoper neki tozadevni odlok c. kr. okr. glavarstva v Brežicah.

* **Brezobrestna posojila** za vinogradnike. Ker je odjedla nemška večina našim vinogradnikom 200.000 kron brezobrestnih posojil za prenavljanje vinogradov, je bil to tudi eden izmed vzrokov, zakaj so naši državni poslanci začeli v Gradcu obstrukcijo. Nemški listi, in za njimi pobirajo stopinje tudi naši liberalci in nemškutarški časopisi, so prinesli sedaj lažnjivo vest, da bi deželni odbor začel izplačevati posojila, ako bi deželni zbor delal. V istini pa je to le lažnjiva vest. Ko je naš deželni odbornik Robič predlagal, naj se izplačajo vinogradnikom že dovoljena posojila, je dr. Link, ki vodi deželno gospodarstvo, odgovoril, da za to nima denarja, pač pa imajo denar za nemške študentenheime, za nemške zadruge itd. in jim ga tudi izplačujejo. To različno ravnanje nasproti Nemcem in Slovincem je ravno krivo, da so začeli naši poslanci v Gradcu boj proti Nemcem.

* **Kaj je škodila obstrukcija.** Nasprotniki naših deželnih poslancev radi pišejo in govorijo, da nam je slovenska obstrukcija v Gradcu le v škodo. Poglejmo si stvar natančneje! Doklade se ne zvišajo niti na pivo, niti na vino, niti na direktne davke. Tri milijone ostane torej še letos v žepih naših davkoplačevalcev. Ali je to res škoda? Nadalje se ne izpolni tudi zahteva liberalnega učiteljstva, da se jim zvišajo plače za tri milijone. Tudi teh tri milijone ostane v žepih davkoplačevalcev. Ali je tudi to škoda? Kdor ima pamet, ne bo širil neumnih kvant o škodi, ki jo dela baje obstrukcija. Le nasprotniki ljudstva so tudi nasprotniki obstrukcije!

* **Različne regulacije.** „Štajerc“ in njemu sorodni listi v Celju širijo neresnično vest, da se naše reke ne morejo regulirati, ker deželni zbor ne dela. Ravno nasprotno je res. Že lani 1909, ko še naših poslancev in njih obstrukcije ni bilo, je zahtevalo namestništvo in poljedelsko ministristvo, da se naj najmanj denar za regulacijo Drave. Toda nemški odbor tej zahtevi ni hotel ugoditi in še do danes ni hotel izdelati načrta, po katerem bi se naj izvršilo posojilo. Gre se za slovenske kraje, in zato so Nemci tako počasni. Slovenska obstrukcija je sedaj šiba za to nemško nemarnost in sovraštvo, ki jih bo tepla tako dolgo, dokler se Nemci ne poboljšajo. Kdor nastopa proti obstrukciji, škodi slovenskemu prebivalstvu in pomaga Nemcem tlačiti Slovence. To je resnica in nič drugega!

* **Pridiga za liberalne učitelje.** Na Češkem v Ljutomerice so bili učitelji poklicani k Stedenskim orožnim vajam k domobranskemu polku. Dne 7. avgusta so dobili povelje, da se udeležijo službe božje v stolnici. Pridigoval je stolni župnik o krščanski ljubezni. V svojem govoru je ožigosal delovanje svobodomiselnih učiteljev, ki hočejo biti osrečevalci ljudstva, ki pa so v resnici le njegovi zapeljivci. S svojimi nauki v srcih otrok ubijajo vero in dobroto srca. Liberalni učitelji so na Češkem glavni vzrok vsem narodnim krivicam in preprirom. S svojim delovanjem pa izpodkopljuje tudi red in disciplino v armadi in državi. — To je bila krepka pridiga za navzoče liberalne učitelje, ki so jo morali lepo molče poslušati.

* **Mešetar za vlado** je postal dvorni svetnik dr. Ploj. To se je dokazalo pri sodni obravnavi v Ljub-

ljani, v kateri se tožarji mladi in stari liberalci. Šel je za vlado v Ljubljano poizvedovati, kak utis bi naredilo, ako vlada ne potrdi Hribarja za župana. Če se spomnimo, da dela Ploj na Dunaju opozicijo in obstrukcijo proti vladi, se nam mora čudno zdeti, da se ga vlada vendar poslužuje za svojega mešetarja. Toda vlada ga je za dobro poznala, in zato je bolj verjetno, da je na Dunaju Ploj tudi kot opozicionalec in obstrukcionista zaupnik vlade. Njegov uskoški značaj se je torej tudi tukaj pokazal v pravi luči. Ploj pač po tem odkritju ne zasluži več imena ljudskega, ampak vladnega zastopnika. Ploj bi moral braniti pravico mesta Ljubljane, da si voli župana, katerega si hoče, ne pa mešetariti za njo.

* **Dobavni razpis.** Vojna uprava kupi po trgovskem običaju za Gradec 300 stotov posteljne slame; za Maribor 1200 stotov slame za nastil; za Celovec 500 stotov slame za nastil, 250 stotov posteljne slame; za Beljak 1500 stotov slame za nastil; za Ljubljano 800 stotov slame za nastil, 100 stotov posteljne slame; za Gorico 1500 stotov slame za nastil, 150 stotov posteljne slame; za Pulj 600 stotov posteljne slame. — Tozadevna zagotovljena obravnava se vrši dne 20. septembra 1910 pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu. Kolekovane ponudbe morajo biti do najkasneje 9. ure pri vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu.

* **Lepe besede** bavarskega prestolonaslednika o katoliški veri. Dandanes se drzne že vsak smrkovec zabavljati proti katoliški veri. Zato je tem veselejše, če slišimo kako besedo v obrambo katoliške vere iz ust visokih glav. Te dni so v kraju Etingen na Bavarskem blagoslovili temeljni kamen nove cerkve. Pri tej slavnosti je bil navzoč tudi bavarski prestolonaslednik, ki je izjavil: „Hvalim Boga, ker sem imel katoliške stariše, ki so me vzgojili v katoliški veri. Vedno sem se potegoval za katoliško vero, ker sem prepričan, da je edino prava. To svoje notranje prepričanje sem vsikdar kazal tudi na zunaj, ne zato, da bi me častili in slavili, ampak, ker je tako moje prepričanje.“ — Te lepe besede visoke osebe naj si zapišejo za uho liberalni učitelji in drugi liberalni puhlo-glavec!

* **Dijaška kuhinja v Mariboru.** Letošnji občni zbor „Dijaške kuhinje v Mariboru“ bo prihodnji torek, dne 20. t. m. ob 5. uri popoldne v stanovanju p. o. gosp. predsednika stolnega dekana dr. Ivana Mlakarja z običajnim vsprejemom. Vabimo vse ude, da se ga gotovo udeležijo. — Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Odbor.

Mariborski okraj.

m Kamnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 11. septembra se je vršil v hiši g. Kristofiča na Razpoki šod viničarjev. V lepem številu so se odzvali zaupniki viničarjev povabilu ter so privedli še več svojih stanovskih tovarišev na šod. Shodu je predsedoval Vincenc Neuwirt, Govornik iz Maribora je zbranim obsirno v poljudni besedi razložil potrebe, da bi se tudi viničarji strnili v lastno strokovno organizacijo. Razmotrival je žalosten položaj naših viničarjev, dokazoval, kako bi se dalo potom strokovno organizacijo od pomoči mnogim stanovskim težavam ter si svoj težavni položaj vsaj deloma zboljšati. Viničar je član kmečkenga stanu; kmet in viničar si delita že več kot sto let skupno mnoge bridkosti. Naj ostane tudi vnaprej tesna zveza med kmetom in viničarjem. — Po govoru se je razvil zelo živahen razgovor, v katerem so posegli skoro vsi navzoči. Videlo se je, da znajo tudi viničarji misliti in se zavzeti za svoje težnje. Možeje so obljubili, da bodo pripeljali na prihodnji šod še več stanovskih tovarišev.

m Vuhred. Pravecito liberalno Cirilmetodarijo smo na angeljsko nedeljo, dne 4. septembra tukaj uganjali, in sicer slično oni v Pivolu na Kranjskem. Imeli smo zbrane mladine obojega spola iz Pahernikovega kraljestva in Mravlakove kneževine. Vse točke dnevnega reda so bile dobro izpeljane, ako spregledamo „malenkosti“. Najbolj nam je ugajalo par Lovrenčanov, ki so morali priskočiti na pomoč vuhreškim mladinom v igri „Krojač Fips“. Takoj se je videlo, da Lovrenčani v inteligenci, živahnosti, posebno pa v izrazu, v krasni slovenščini visoko nadkriljujejo vse druge. Kako to mogoče? Neke ženka iz Mravlakove zlahte mi je rekla: „Oh, kakšen razložek! Se pač takoj spozna, da Lovrenčanov še ni okužil ta podravski študentovski liberalizem, ki strupi tukaj naše otroke.“ — Vuzeničani so bili dobro zastopani in so žrtvovali marsikaj za Cirilmetodarijo. Ena gospica učiteljica mi je pravila, da sedaj v Vuzenici močno pogrešajo g. učitelja Lešnika, kateri je tam storil največ za liberalno stranko; sicer pa baje sedaj tudi v Št. Lovrencu dobro dela za liberalizem, ker baje lovrenška Südmarka in taisto nemčurstvo Slovencev ni nevarno. — Gostje iz Mute, Sv. Antona in Ribnice so nas dobro zabavali, a premalo jih je prišlo. Gotovo je bilo deževno in hladno vreme marsikaterega doma zadržalo. Kljub temu je vrgla veselica nekaj kronic za cirilmetodarsko podružnico. Permejdun, jaz sem ji dal bore malo zaslužka, ampak sem si kupil rajši več vina ter sem dvakrat jedel pečenko, najprej toplo, potem pa mrzlo. To je bilo še najboljše, kar sem našel na tej veselici. Duha sem si malo pokvaril, zato pa telo okrepljal, se pa dvigne. Eno šaljivo dopisnico sem tudi pisal in nesel sam v lepi rumeni nabiralnik, kojega je nek mladenič z vlakom pripeljal. Nekateri pravijo, da ga je g. Pahernik ku-